การฆ่าตัวตายของนักศึกษากับการปรับตัวของครอบครัว มหาวิทยาลัยและรัฐ: การศึกษาโดยใช้ข่าวในหนังสือพิมพ์เป็นฐาน

THE STUDENTS SUICIDE AND ADAPTATION OF FAMILY, UNIVERSITY AND STATE: THE STUDY BY USING REPORTED CASES IN THAI NEWSPAPERS BASED

วรสิทธิ์ เจริญศิลป์ วาสนา สุปินนะ จุฑามาส สุขอิ่ม ศุภชัย นาทองไชย*

***Worasit Charoensin*,** Wassana Supinna, Juthamas Sukim, Supachai Nathongchai*

ศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิก โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

Medical Education Center, Somdejphrajaotaksinmaharaj Hospital.

***Corresponding author, e-mail:** Dreamworasit@hotmail.com*

***Received:** May 11, 2018; **Revised:** July 6, 2018; **Accepted:** August 6, 2018*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปรากฏการณ์และสาเหตุการฆ่าตัวตายของนักศึกษา รวมทั้งศึกษาการปรับตัวของครอบครัว มหาวิทยาลัยและรัฐ เมื่อนักศึกษาฆ่าตัวตาย ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้คือการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวการฆ่าตัวตายของนักศึกษาจากศูนย์ข้อมูลข่าวมติชนออนไลน์ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2540 – วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 จากนั้นจึงนำข่าวมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์นำเสนอข่าวการฆ่าตัวตายของนักศึกษาจำนวน 183 ราย ซึ่งส่วนใหญ่ฆ่าตัวตายสำเร็จ โดยนักศึกษาฆ่าตัวตายมากที่สุดในปี พ.ศ. 2543 จำนวน 18 ราย วิธีการที่นักศึกษาเลือกฆ่าตัวตายมากที่สุด คือ กระโดดจากที่สูง ส่วนสถานที่ที่นักศึกษาฆ่าตัวตายมากที่สุด คือ หอพัก และสาเหตุหลักของการฆ่าตัวตายมาจากปัญหาความรัก ในขณะที่การปรับตัวของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเมื่อนักศึกษาฆ่าตัวตาย แบ่งออกเป็น 3 ตัวแสดง ได้แก่ (1) ครอบครัวจะเน้นไปที่การรับมือกับสภาวะโศกเศร้าและการเตรียมใจให้พร้อมกับอารมณ์ของตนเอง (2) มหาวิทยาลัยได้สร้างพื้นที่สาธารณะให้นักศึกษาได้ทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อเพิ่มความผ่อนคลายและจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งตรวจสอบและปรับปรุงพื้นที่สุ่มเสี่ยงภายในมหาวิทยาลัย (3) รัฐ ผลักดันประเด็นปัญหาการฆ่าตัวตายให้เป็นวาระนโยบายสาธารณสุขและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าตัวตาย ทั้งนี้ ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้สะท้อนให้เห็นถึงแง่มุมบางประการของสังคมไทยเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายของกลุ่มนักศึกษาตลอดระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา อีกทั้ง ยังแสดงให้เห็นถึงวิธีการปรับตัวของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถานภาพและบทบาทที่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การฆ่าตัวตาย การฆ่าตัวตายของนักศึกษา การปรับตัว

Abstract

This research aims to study phenomenon and causes of student suicide and to study adaptation of family, university and state when student suicide. Qualitative method research was used and students' suicide reported cases collection from "Matichon E-library Online Based" since January 1, 1997 – December 31, 2017, then context analysis. The results reveal that Thai newspapers show 183 student's suicide reported cases and most students have success suicide. Most student suicide on 2000 year were 18 peoples, the most frequently used methods were jump from high place and the most frequently students suicide's places is dormitory, and the main causes of student suicide are love problem. The adaptation of stakeholder, when student suicide were 3 groups include; (1) Family focuses on coping with grief and preparing to their emotion, (2) University build the public spaces for students to do activities for the relaxation and establish a counseling center for students and check and improve the risk area within the campus, (3) State push the issue of suicide into the agenda of public health policy and improve the law relating to suicide. However, this phenomenon reflected aspects of Thai society about the suicide of student groups over the past of 20 years and show adaptation of stakeholder in different status and roles.

Keywords: Suicide, Student Suicide, Adaptation

บทนำ

"การฆ่าตัวตาย" เป็นประเด็นที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อแวดวงการบริหารงานสาธารณสุขและสังคมศาสตร์ในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นทั้งอัตราการเสียชีวิตและเป็นปัญหาของสังคมโลกที่มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยจากสถิติขององค์การอนามัยโลกได้ระบุว่า พ.ศ. 2559 ที่ผ่านมาประชากรจากทั่วโลกมีอัตราการฆ่าตัวตายมากกว่า 800,000 ราย และคาดว่าใน พ.ศ. 2563 จะเพิ่มขึ้นเป็น 1,500,000 ราย [1] สำหรับประเทศไทย ในปีเดียวกันยังพบว่าประชากรทั้งหมดของประเทศมีอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จสูงถึง 4,131 ราย เฉลี่ยมากกว่า 340 รายต่อเดือน หรือมากกว่า 11 รายต่อวัน [2] นับเป็นประเทศที่มีอัตราการฆ่าตัวตายสูงอันดับที่อันดับ 3 ของโลก รองจากประเทศสวีเดนและประเทศญี่ปุ่น [3] และถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีจำนวนผู้ฆ่าตัวตายเพียง 4,131 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 0.006 ซึ่งถือเป็นตัวเลขเชิงสถิติที่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับประชากรทั้งหมดของประเทศ แต่ถึงกระนั้น ปัญหาการฆ่าตัวตายก็ยังคงเป็นปัญหาที่รุนแรงและจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

การฆ่าตัวตายมักจะพบและเกิดขึ้นในบุคคลที่มีความเสี่ยง เช่น เป็นโรคซึมเศร้าหรือมีปัญหาทางบุคลิกภาพ โดยบุคคลที่มีความเสี่ยงจะมีความวิตกกังวล เครียด เกิดอารมณ์กลัว ไม่สบายใจ โกรธ และท้อแท้สิ้นหวัง เป็นต้น ซึ่งความรู้สึกและสภาพทางจิตใจเหล่านี้ ส่งผลให้การตัดสินใจเกิดความผิดพลาดหรือสูญเสียไป อีกทั้ง หากมีปัจจัยกระตุ้นในการฆ่าตัวตาย เช่น การดื่มสุรา การใช้สารเสพติดและการรับสื่อ อาทิ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ที่มีบุคคลฆ่าตัวตายให้เห็นร่วมด้วย ย่อมทำให้โอกาสในการพยายามฆ่าตัวตายและการฆ่าตัวตายสำเร็จเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว [4] ในขณะเดียวกัน กลุ่มวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับ

อุดมศึกษายังเป็นประชากรกลุ่มหนึ่งที่กำลังเผชิญกับความเครียดในหลายมิติ เนื่องจากการปรับตัวเข้าสู่ระบบการศึกษาในมหาวิทยาลัยจึงทำให้เกิดทั้งปัญหาส่วนตัวต่างๆ และปัญหาการเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่ส่งผลให้กลุ่มนักศึกษามีความวิตกกังวล จนจำเป็นต้องใช้วิธีการฆ่าตัวตายเป็นทางออกของการแก้ไขปัญหา โดยปรากฏเป็นข่าวในสื่ออยู่บ่อยครั้ง [5]

อย่างไรก็ตาม การฆ่าตัวตายของนักศึกษายังสามารถนับได้ว่าเป็นอีกหนึ่งปัญหาที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการพัฒนาสังคมและประเทศอย่างมากมายหลายระดับ เริ่มต้นจากผลกระทบต่อสุขภาพจิตของผู้ปกครอง ครอบครัว ญาติพี่น้องและผู้ใกล้ชิด ตลอดไปจนถึงภาพรวมของระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากภาครัฐบาลต้องสูญเสียกลุ่มนักศึกษาซึ่งทรัพยากรบุคคลอันเป็นกำลังสำคัญต่อการพัฒนาความเจริญของประเทศ นอกจากนี้เมื่อเหตุการณ์การฆ่าตัวตายของนักศึกษาเกิดขึ้น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเป็นตัวแสดงในปัญหาจำเป็นต้องมีปฏิกิริยาหรือกระบวนการดำเนินงานในบางมิติเพื่อปรับตัว ป้องกันหรือเฝ้าระวังปัญหาเหล่านี้ ดังนั้น การฆ่าตัวตายจึงเสมือนเป็นดัชนีที่สามารถบ่งชี้สภาวการณ์ทางสังคมได้เป็นอย่างดี [6]

จากความสำคัญของการฆ่าตัวตายของกลุ่มนักศึกษาในสังคมไทยที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและการปรับตัวของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการกับปัญหาการฆ่าตัวตาย ล้วนแล้วแต่เป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่ได้รับความสนใจจากประชาชนเป็นอย่างมาก จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจสำหรับผู้วิจัยว่า ปรากฏการณ์และสาเหตุการฆ่าตัวตายของนักศึกษาเป็นอย่างไร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะมีการปรับตัวอย่างไรต่อเหตุการณ์การฆ่าตัวตายของนักศึกษา โดยใช้ข่าวในหนังสือพิมพ์เป็นฐานในการศึกษา เนื่องจากหนังสือพิมพ์คือเครื่องมือบันทึกเหตุการณ์ทางสังคมในช่วงเวลาที่ผ่านมา ซึ่งองค์ความรู้ที่ได้จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการศึกษาและวางแผนการป้องกันการฆ่าตัวตายของกลุ่มนักศึกษา รวมทั้งขยายพื้นที่ของการวิจัยที่หลากหลายโดยใช้หนังสือพิมพ์เป็นฐานในการวิจัยตลอดจนเติมเต็มปริมณฑลความรู้ทางสังคมศาสตร์ประยุกต์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปรากฏการณ์และสาเหตุการฆ่าตัวตายของนักศึกษา

2. เพื่อศึกษาการปรับตัวของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ครอบครัว มหาวิทยาลัยและรัฐ เมื่อนักศึกษาฆ่าตัวตาย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาปรากฏการณ์และสาเหตุการฆ่าตัวตายเฉพาะนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปริญญาตรี รวมทั้งการปรับตัวของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ครอบครัว มหาวิทยาลัยและรัฐ ในมิติต่างๆ อาทิ การเปลี่ยนแปลง การดำเนินงานแก้ไขหรือการป้องกันเมื่อนักศึกษาฆ่าตัวตาย โดยใช้ข่าวจากหนังสือพิมพ์ทุกฉบับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2540 – วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 20 ปี เป็นฐานในการศึกษาภายใต้การอธิบายด้วยแนวคิดการฆ่าตัวตายของ Emile Durkheim เท่านั้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้ได้ใช้แนวคิดการวิเคราะห์ปรากฏการณ์การฆ่าตัวตายของ Emile Durkheim [7] เป็นฐานคติในการวิจัย โดย Durkheim ได้อธิบายถึงการวิเคราะห์การฆ่าตัวตายบนฐานของแนวคิดสังคมวิทยาซึ่งต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบของการฆ่าตัวตายในมิติต่างๆ ได้แก่ องค์ประกอบของปรากฏการณ์การฆ่าตัวตายและสาเหตุของการฆ่าตัวตายที่หลากหลายตลอดจนบริบททางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมประกอบอย่างรอบด้าน [7] อีกทั้ง Durkheim

ยังนำเสนอว่า การฆ่าตัวตายของประชากรในแต่ละกลุ่มสังคมที่แตกต่างกัน จะถือว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบทางสังคมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมนั้นๆ ซึ่งอาจมีการปรับตัวและกระบวนการดำเนินงานที่เป็นความสามารถในการปกป้องหรือต้องเผชิญกับความล้มเหลวในการเหนี่ยวรั้งเพื่อไม่ให้ประชากรมีความพยายามฆ่าตัวตายหรือฆ่าตัวตายสำเร็จ [8] โดยสามารถสรุปดังภาพที่ 1 ดังนี้

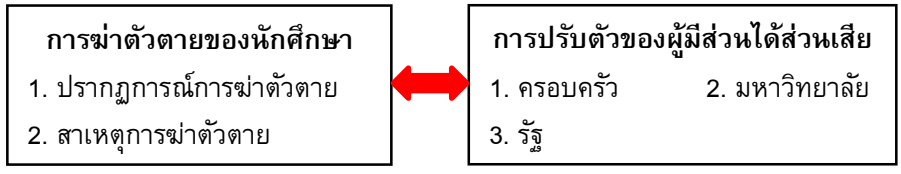

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) แบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเฉพาะข่าวการฆ่าตัวตายของนักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีของสถาบันการศึกษาในประเทศไทยทั้งหมด จากหนังสือพิมพ์ทุกฉบับของประเทศไทยใน “ศูนย์ข้อมูลข่าวมติชนออนไลน์” (Matichon e-Library) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2540 – วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 20 ปี ซึ่งใช้คำสำคัญ (Keyword) ในการค้นหาข่าว คือ คำว่า “นักศึกษา” กับ “ฆ่าตัวตาย” “นิสิต” กับ “ฆ่าตัวตาย” “มหาวิทยาลัย” กับ “ฆ่าตัวตาย” และ “รัฐ” กับ “ปัญหาการฆ่าตัวตาย” เพื่อค้นหาข่าวการฆ่าตัวตายของนักศึกษาในแต่ละปี รวมทั้งการศึกษาเอกสารและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากข้อมูลทุติยภูมิ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกการรายงานข่าวการฆ่าตัวตาย แบ่งออก 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลหนังสือพิมพ์ ได้แก่ ชื่อหนังสือพิมพ์ ฉบับวันที่ ฉบับเดือน ฉบับปี หน้า

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการรายงานข่าวการฆ่าตัวตายของนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ วิธีการฆ่าตัวตาย สถานที่ฆ่าตัวตาย รูปแบบการฆ่าตัวตาย และสาเหตุการฆ่าตัวตาย

ส่วนที่ 3 การปรับตัวของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ตัวแสดง การปรับตัวต่อการฆ่าตัวตาย

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข่าวการฆ่าตัวตายของนักศึกษาผ่านการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Context Analysis) จากนั้นจึงใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ในการอธิบายปรากฏการณ์และสาเหตุการฆ่าตัวตายของนักศึกษา รวมทั้ง การปรับตัวของครอบครัว มหาวิทยาลัยและรัฐ เมื่อนักศึกษาฆ่าตัวตาย

ผลการวิจัย

1. ปรากฏการณ์และสาเหตุการฆ่าตัวตายของนักศึกษา

สำหรับการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวจากหนังสือพิมพ์ตั้งแต่ พ.ศ. 2540 – พ.ศ. 2560 พบว่า “สื่อหนังสือพิมพ์” ของประเทศไทย จำนวน 20 ฉบับ ได้เขียนรายงานข่าวการฆ่าตัวตายของนักศึกษา จำนวน 183 ราย ซึ่งสามารถวิเคราะห์ข่าวการฆ่าตัวตายที่ถูกตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ได้ดังตารางที่ 1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข่าวการฆ่าตัวตายของนักศึกษาที่ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์

ชื่อหนังสือพิมพ์	จำนวน (n=183)	ร้อยละ	ชื่อหนังสือพิมพ์	จำนวน (n=183)	ร้อยละ
ข่าวสด	87	19.38	โลกวันนี้	6	1.34
ไทยรัฐ	83	18.49	The Nation	4	0.89
เดลินิวส์	79	17.60	โพสต์ทูเดย์	4	0.89
มติชน	70	15.60	ผู้จัดการรายวัน	4	0.89
คม ชัด ลึก	41	9.13	Bangkok Post	2	0.44
บ้านเมือง	18	4.00	บางกอกทูเดย์	2	0.44
ไทยโพสต์	15	3.35	ประชาชาติธุรกิจ	1	0.22
สยามรัฐ	13	2.90	พิมพ์ไทย	1	0.22
แนวหน้า	10	2.22	สยามกีฬา	1	0.22
กรุงเทพธุรกิจ	7	1.56	ผู้จัดการสุดสัปดาห์	1	0.22

จากตารางที่ 1 ได้แสดงให้เห็นถึงจำนวนการรายงานข่าวการฆ่าตัวตายของนักศึกษาที่ตีพิมพ์ลงในหนังสือพิมพ์ จำนวน 499 ครั้ง โดยหนังสือพิมพ์ที่ให้ความสนใจนำเสนอข่าวการฆ่าตัวตายของนักศึกษามากที่สุด 4 ฉบับ ได้แก่ ข่าวสด ไทยรัฐ เดลินิวส์และมติชน ตามลำดับ ส่วนหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ นำเสนอข่าวการฆ่าตัวตายของนักศึกษาต่ำกว่าร้อยละ 5 ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ หนังสือพิมพ์ข่าวสด ไทยรัฐ เดลินิวส์และมติชน ถือได้ว่าเป็นกลุ่มหนังสือพิมพ์รายวันที่มีอัตราการจำหน่ายสูงกว่ากลุ่มหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ และเป็นหนังสือพิมพ์รายวันที่ได้รับความนิยมจากประชาชนมากที่สุดอีกด้วย นอกจากนี้ เมื่อนำเหตุการณ์การฆ่าตัวตายของนักศึกษามาจำแนกรายปี จะพบว่า พ.ศ. 2543 มีจำนวนนักศึกษาฆ่าตัวตายมากที่สุดถึง 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.83 รองลงมาคือ พ.ศ. 2541 จำนวน 15 ราย พ.ศ. 2540 พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 13 ราย ตามลำดับ ดังภาพที่ 2 ต่อไปนี้

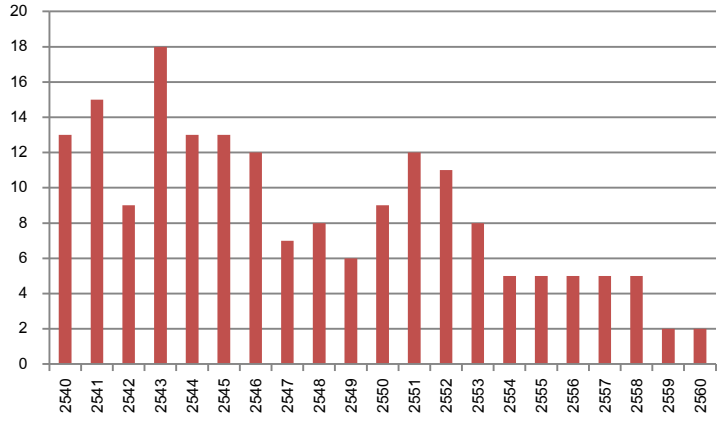

ภาพที่ 2 เหตุการณ์การฆ่าตัวตายของนักศึกษาในช่วง พ.ศ. 2540 – 2560 จำแนกเป็นรายปี

ในขณะเดียวกัน เมื่อจำแนกเหตุการณ์การฆ่าตัวตายของนักศึกษาเป็นรายเดือน จะพบว่าเดือนพฤศจิกายน มีจำนวนนักศึกษาฆ่าตัวตายมากที่สุดถึง 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.30 รองลงมา คือ เดือนธันวาคม จำนวน 19 ราย เดือนตุลาคม จำนวน 18 ราย และเดือนสิงหาคม จำนวน 17 ราย ตามลำดับ ดังภาพที่ 3 ต่อไปนี้

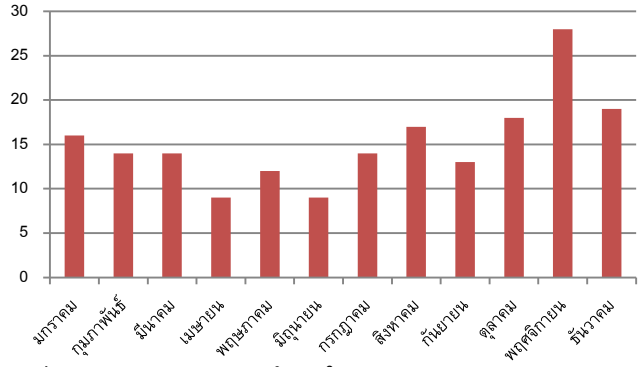

ภาพที่ 3 เหตุการณ์การฆ่าตัวตายของนักศึกษาในช่วง พ.ศ.2540 – 2560 จำแนกเป็นรายเดือน

อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจและรวบรวมข้อมูลข่าวในหนังสือพิมพ์ ยังพบว่าการฆ่าตัวตายของนักศึกษาได้เป็นปรากฏการณ์ทางสังคมอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและได้รับความสนใจจากสังคมเป็นวงกว้าง โดยสามารถนำเสนอรายละเอียดของปรากฏการณ์และสาเหตุการฆ่าตัวตายของนักศึกษาดังตารางที่ 2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของปรากฏการณ์และสาเหตุการฆ่าตัวตายของนักศึกษา

ปรากฏการณ์และสาเหตุการฆ่าตัวตายของนักศึกษา	จำนวน (N = 183)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	104	56.83
หญิง	79	43.17
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	31	16.94
20 – 25 ปี	131	71.59
26 – 30 ปี	12	6.55
31 ปี ขึ้นไป	2	1.09
ไม่ระบุ	7	3.83
วิธีการฆ่าตัวตาย		
กระโดดจากที่สูง	78	42.63
ใช้ปืนยิงตนเอง	44	24.05
ใช้เชือกผูกคอตนเอง	21	11.47
กระโดดลงแม่น้ำ แหล่งน้ำ	19	10.38
กินยาพิษ สารเคมี	14	7.65
ใช้อาวุธทำร้ายตนเอง กระโดดให้รถชน	5	3.82

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ปรากฏการณ์และสาเหตุการฆ่าตัวตายของนักศึกษา	จำนวน (N = 183)	ร้อยละ
สถานที่ฆ่าตัวตาย		
หอพัก	74	40.44
พื้นที่สาธารณะ (ห้างสรรพสินค้า อาคารพาณิชย์ สวนสาธารณะ, แม่น้ำ ถนน ทางรถไฟ)	57	31.15
ภายในบ้าน บริเวณบ้าน	27	14.75
ภายในมหาวิทยาลัย	22	12.02
ไม่ระบุ	3	1.64
รูปแบบการฆ่าตัวตาย		
ฆ่าตัวตายสำเร็จ	167	91.25
พยายามฆ่าตัวตาย	16	8.75
สาเหตุการฆ่าตัวตาย		
ปัญหาความรัก (อกหัก ทะเลาะและประชดคนรัก น้อยใจคนรัก)	62	33.88
ปัญหาการเรียน (ติด F ถูกรีไทร์ เครียดการเรียน ไม่มีค่าเทอม, เกรดลดลง สอบตก)	49	26.78
โรคซึมเศร้า มีอาการทางจิต	16	8.74
ทัศนคติไม่ตรงกับครอบครัว	10	5.47
น้อยใจเพื่อน	6	3.27
ปัญหาส่วนตัว (มีปมด้อย ร่างกายไม่แข็งแรง)	4	2.19
หนีความผิด (ติดหนี้พนันบอล หนีคดียาเสพติด)	4	2.19
ถูกข่มขืน	2	1.09
เชื่อในลัทธิ คลั่งศาสนา	2	1.09
การตั้งครรภ์	2	1.09
การถูกกดดันจากที่ทำงาน	1	0.55
ปัญหาการรับน้อง	1	0.55
ไม่ระบุ	24	13.11

จากตารางที่ 2 ได้แสดงให้เห็นถึงปรากฏการณ์และสาเหตุการฆ่าตัวตายของนักศึกษาซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ นักศึกษาเพศชายมีอัตราการฆ่าตัวตาย จำนวน 104 ราย คิดเป็นร้อยละ 56.83 ซึ่งสูงกว่านักศึกษาเพศหญิงที่มีอัตราการฆ่าตัวตาย จำนวน 79 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.17 ในขณะที่ช่วงอายุของนักศึกษาที่ฆ่าตัวตายมากที่สุด คือ อายุ 20 – 25 ปี จำนวน 131 ราย คิดเป็นร้อยละ 71.59 รองลงมา คือ อายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 31 ราย และอายุ 26 – 29 ปี จำนวน 12 ราย ตามลำดับ โดยวิธีการฆ่าตัวตายของนักศึกษาที่พบมากที่สุด คือ กระโดดจากที่สูง จำนวน 78 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.63 รองลงมา คือ ใช้ปืนยิงตนเอง จำนวน 44 ราย ใช้เชือกผูกคอตนเอง จำนวน 21 ราย กระโดดลงแม่น้ำ จำนวน 19 ราย และกินยาพิษ จำนวน 14 ราย ตามลำดับ อีกทั้ง สถานที่ที่ใช้ในการฆ่าตัวตายของนักศึกษาที่พบมากที่สุด คือ หอพัก จำนวน 74 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.44 รองลงมา คือ พื้นที่สาธารณะ (ห้างสรรพสินค้า อาคารพาณิชย์ สวนสาธารณะ แม่น้ำ ถนน ทางรถไฟ) จำนวน 57 ราย ภายในบ้านหรือบริเวณบ้าน จำนวน 27 ราย และภายในมหาวิทยาลัย จำนวน 22 ราย ตามลำดับ ส่วนรูปแบบการฆ่าตัวตายยังพบว่า นักศึกษาฆ่าตัวตายสำเร็จถึง 167 ราย คิดเป็นร้อยละ 91.25 รองลงมา คือ พยายามฆ่าตัวตาย จำนวน 16 ราย ตามลำดับ

นอกจากนี้ สาเหตุการฆ่าตัวตายของนักศึกษาส่วนใหญ่มาจากปัญหาความรัก (อกหัก ทะเลาะและประชดคนรัก น้อยใจคนรัก) จำนวน 62 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.88 รองลงมา คือ ปัญหาการเรียน (ติด F ถูกรีไทร์ เครียดการเรียน ไม่มีค่าเทอม เกรดลดลง สอบตก) จำนวน 49 ราย โรคซึมเศร้าหรือมีอาการทางจิต จำนวน 16 ราย ทัศนคติไม่ตรงกับครอบครัว จำนวน 10 ราย น้อยใจเพื่อน จำนวน 6 ราย ปัญหาส่วนตัว (มีปมด้อย ร่างกายไม่แข็งแรง) จำนวน 4 ราย หนีความผิด (ติดหนี้พนันบอล หนีคดียาเสพติด) จำนวน 4 ราย ถูกข่มขืน จำนวน 2 ราย เชื่อในลัทธิหรือคลั่งศาสนา จำนวน 2 ราย การตั้งครรภ์ จำนวน 2 ราย การถูกกดดันจากที่ทำงาน จำนวน 1 ราย และปัญหาการรับน้อง จำนวน 1 ราย ตามลำดับ

2. การปรับตัวของครอบครัว มหาวิทยาลัยและรัฐ เมื่อนักศึกษาฆ่าตัวตาย

จากปรากฏการณ์การฆ่าตัวตายของนักศึกษาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา 20 ปี ได้สะท้อนให้เห็นถึงมุมมองเชิงโครงสร้างของสังคมในบางมิติ ได้แก่ พฤติกรรม บรรทัดฐานทางสังคม ตลอดจนบริบทของเศรษฐกิจและวัฒนธรรมที่สอดรับกับการฆ่าตัวตายของนักศึกษา อย่างไรก็ตาม การฆ่าตัวตายของนักศึกษาล้วนเป็นเหตุการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายฝ่าย หากแต่เมื่อเหตุการณ์เหล่านี้เกิดขึ้นแล้ว ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในฐานะตัวแสดงที่เกี่ยวข้องกับปัญหาย่อมต้องมีการปรับตัวหรือมีกระบวนการดำเนินงานในบางมิติเพื่อแก้ไขหรือพยายามป้องกันเพื่อลดปัญหาการฆ่าตัวตายและผลกระทบที่เกิดจากการฆ่าตัวตายของนักศึกษา [8] โดยการปรับตัวของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อปัญหานี้แบ่งออกเป็น 3 ตัวแสดง ได้แก่

2.1 ครอบครัว ถือได้ว่าเป็นตัวแสดงที่มีความใกล้ชิดกับนักศึกษามากที่สุด หากแม้ว่านักศึกษาซึ่งเป็นสมาชิกส่วนหนึ่งในครอบครัวมีการฆ่าตัวตาย อาจกล่าวได้ว่าครอบครัวจะเป็นตัวแสดงกลุ่มหลักกลุ่มแรกที่ต้องเผชิญและได้รับผลกระทบในเชิงลบมากที่สุด ทั้งสภาวะทางจิตใจ ความคาดหวังและความรู้สึกที่สูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก อย่างไรก็ตาม การปรับตัวของครอบครัวภายหลังจากการฆ่าตัวตายของนักศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นการรับมือกับสภาวะโศกเศร้าและการเตรียมใจให้พร้อมกับปฏิกิริยาทางอารมณ์ของตนเอง เช่น การเข้ารับการบำบัดและคำปรึกษา

จากจิตแพทย์ การเข้าร่วมชมรมสุขภาพจิต เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมอง ความรู้สึกและประสบการณ์กับบุคคลอื่นๆ การใช้หลักศาสนาในการจัดการความทุกข์ เป็นต้น [9]

2.2 มหาวิทยาลัย นับได้ว่าเป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับนักศึกษาถัดจากครอบครัว เมื่อมีเหตุการณ์นักศึกษาฆ่าตัวตายเกิดขึ้น ย่อมส่งผลกระทบเชิงลบต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยในหลายมิติเช่นกัน ซึ่งจากการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวในหนังสือพิมพ์ยังพบว่า ในอดีตที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยหลายแห่งไม่ได้ให้ความสำคัญและผลักดันกลยุทธ์หรือประเด็นการป้องกันการฆ่าตัวตายของนักศึกษามาปรับใช้ในสถาบันการศึกษาอย่างจริงจัง จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2545 จึงเริ่มมีการผลักดันและนำนโยบายการป้องกันการฆ่าตัวตายของนักศึกษามาปรับใช้ในรูปแบบต่างๆ อาทิ การสร้างพื้นที่สาธารณะในการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อลดความเครียดให้กับนักศึกษา เช่น สวนสาธารณะ ตลาดนัด ศูนย์อาหาร อาคารกีฬา อาคารกิจกรรม ห้องชมรม หรือลานกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น รวมทั้งการจัดกิจกรรมการบริหารความเครียดและการเพิ่มช่องทางในการให้คำปรึกษาให้แก่นักศึกษา เช่น การจัดกิจกรรมอบรมการรับมือและคลายความเครียด การกำหนดกิจกรรมการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา [10] การจัดตั้งหน่วยให้คำปรึกษาอย่างเป็นทางการ การเปิดบริการสายด่วนสุขภาพจิตและแอปพลิเคชั่นออนไลน์เพื่อทดสอบสุขภาพจิตให้แก่นักศึกษาตลอดจน การปรับปรุงหลักสูตรและรายวิชาที่เอื้อต่อความสุขในการเรียนรู้และการมีนักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ เป็นต้น [11]

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยหลายแห่งยังได้เพิ่มวิธีการตรวจสอบพื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยที่สุ่มเสี่ยงและเอื้อต่อการฆ่าตัวตายของนักศึกษา เช่น การเพิ่มกำลังคนตรวจตราหอพักและอาคารสถานที่ตามระยะเวลาที่กำหนด การติดกล้องวงจรปิดและติดหลอดไฟเพิ่ม เป็นต้น อีกทั้งมหาวิทยาลัยยังได้ปรับปรุงโครงสร้างของหอพักและอาคารเรียนเพื่อป้องกันการฆ่าตัวตายของนักศึกษาเช่นกัน อาทิ การใส่เหล็กดัดหน้าต่าง การต่อเติมระเบียงหอพักและทางเดินให้มีความสูงขึ้นจากเดิม การเพิ่มรั้วหรือระเบียงกั้นบนชั้นดาดฟ้าของหอพักและอาคารเรียนและการปรับปรุงหน้าต่างในอาคารเรียนที่เคยมีนักศึกษาฆ่าตัวตาย เป็นต้น [12]

2.3 รัฐ จากข้อมูลที่พบในหนังสือพิมพ์พบว่า รัฐเป็นหนึ่งในตัวแสดงหลักที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อปัญหานี้เช่นกัน เนื่องจากสภาพโครงสร้างของรัฐและกระบวนการทางสังคมล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักศึกษาทั้งสิ้น เมื่อเหตุการณ์ฆ่าตัวตายของนักศึกษาปรากฏบ่อยครั้งมากขึ้น ตัวแสดงอย่างรัฐจึงจำเป็นต้องมีการปรับตัวและการดำเนินงานบางประการเพื่อแก้ไขและป้องกัน รวมทั้งรักษาทรัพยากรนักศึกษาที่มีคุณค่าเหล่านี้ไว้เพื่อประโยชน์แก่รัฐ ซึ่งการปรับตัวของรัฐที่มีต่อการฆ่าตัวตายของนักศึกษาประกอบไปด้วยกระบวนการต่างๆ ได้แก่ ประการแรก ด้านนโยบาย โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 เป็นต้นมา ภายใต้การบริหารจัดการของ “กรมสุขภาพจิต” ได้เริ่มมีการกำหนดยุทธศาสตร์และนโยบายการควบคุม ป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าตัวตายของประชากรในภาพรวมของประเทศอย่างจริงจัง ตลอดจนการเยียวยาครอบครัวของผู้ฆ่าตัวตาย โดยนโยบายเหล่านี้ถูกขับเคลื่อนผ่านโครงการและการดำเนินงานทั้งในเชิงรุกและเชิงรับของหน่วยงานสาธารณสุขส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นของแต่ละเขตและจังหวัด ได้แก่ สำนักงานเขตสุขภาพ ศูนย์สุขภาพจิตประจำเขต สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลประจำจังหวัด และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล รวมทั้งสถานศึกษาต่างๆ เช่น โรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย เป็นต้น [13] ประการที่สอง ด้านกฎหมาย ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะยังไม่มี

การกำหนดกฎหมายการฆ่าตัวตายอย่างเป็นทางการเฉกเช่นประเทศญี่ปุ่น แต่ถึงกระนั้นในปี พ.ศ.2558 รัฐได้เพิ่มอัตราโทษในประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 22) มาตรา 374 ซึ่งกล่าวว่า “ผู้ใดเห็นผู้อื่นตกอยู่ในภยันตรายแห่งชีวิตซึ่งตนอาจช่วยได้โดยไม่ควรกลัวอันตรายแก่ตนเองหรือผู้อื่นแต่ไม่ช่วยตามความจำเป็น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” ทั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนให้ความสนใจและเข้ามามีบทบาทในการป้องกันปัญหาการฆ่าตัวตายให้มากขึ้น [14]

สรุปและอภิปรายผล

งานวิจัยนี้ได้แสดงให้เห็นถึงปรากฏการณ์และสาเหตุการฆ่าตัวตายของนักศึกษาในประเทศไทยตลอดระยะเวลา 20 ปี ซึ่งเป็นทั้งปัญหาด้านสังคมและสาธารณสุขที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เนื่องจากเกิดผลกระทบแง่ลบในหลายมิติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายฝ่าย โดยจากการสำรวจสถิติอัตราการฆ่าตัวตายของนักศึกษา จะพบว่าช่วงปี พ.ศ. 2554 นักศึกษามีอัตราการฆ่าตัวตายลดลงอย่างเห็นได้ชัดเจน เฉลี่ยปีละไม่เกิน 5 ราย ในขณะที่ช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2543 เป็นช่วงระยะเวลาที่นักศึกษาฆ่าตัวตายมากที่สุด เฉลี่ยปีละมากกว่า 15 ราย นอกจากนี้ นักศึกษาเพศชายยังมีอัตราการฆ่าตัวตายมากกว่านักศึกษาเพศหญิง โดยช่วงอายุของนักศึกษาที่มีการฆ่าตัวตาย คือ 20 – 25 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุส่วนใหญ่ของนักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีและวิธีการที่นักศึกษาเลือกฆ่าตัวตายมากที่สุด คือ การกระโดดจากที่สูง ในขณะเดียวกัน สถานที่ที่นักศึกษาใช้ฆ่าตัวตายอันดับหนึ่ง คือ หอพัก ส่วนรูปแบบการฆ่าตัวตายของนักศึกษายังพบว่านักศึกษาฆ่าตัวตายสำเร็จมากกว่าร้อยละ 90 โดยสาเหตุการฆ่าตัวตายของนักศึกษาส่วนใหญ่มาจากปัญหาความรัก

ทั้งนี้ จากปรากฏการณ์และสาเหตุการฆ่าตัวตายของนักศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นได้สอดรับกับผลงานของดนุลดา จามจุรี [15] ที่อธิบายปรากฏการณ์การฆ่าตัวตายของนักศึกษาด้วยแนวคิดของ Durkheim โดยดนุลดาอธิบายว่าการฆ่าตัวตายของนักศึกษาต้องอาศัยองค์ประกอบแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กันเป็นเครื่องมือสนับสนุนหลายระดับ ตั้งแต่ช่วงอายุ เหตุการณ์ พื้นที่ เวลา วิธีการฆ่าตัวตาย ความสัมพันธ์ทางสังคมและเงื่อนไขทางสังคมของนักศึกษา เป็นต้น และสำหรับกลุ่มนักศึกษานั้นเป็นประชากรที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นและกำลังเปลี่ยนผ่านเข้าสู่วัยเรียนรู้และการทำงาน ย่อมต้องเผชิญกับองค์ประกอบแวดล้อมที่มีความสุ่มเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายเช่นกัน ทั้งพื้นที่หอพักซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนตัวของนักศึกษาและการกระโดดจากที่สูงอันเป็นวิธีการฆ่าตัวตายที่ง่ายที่สุด ตลอดไปจนถึงปัญหาความรัก ซึ่งเป็นปัญหาความสัมพันธ์ของกลุ่มวัยรุ่น [16]

นอกจากนี้ เมื่อเหตุการณ์ฆ่าตัวตายของนักศึกษาปรากฏขึ้นในสังคม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในฐานะตัวแสดงที่เกี่ยวข้องกับปัญหา จำเป็นต้องมีการปรับตัวหรือกระบวนการดำเนินงานขับเคลื่อนในบางมิติเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการฆ่าตัวตายไม่ให้เกิดขึ้น โดยผู้วิจัยได้แบ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแบ่งออกเป็น 3 ตัวแสดง ได้แก่ ครอบครัว มหาวิทยาลัยและรัฐ ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปการปรับตัวของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เมื่อนักศึกษาฆ่าตัวตายเป็นรูปภาพ ดังภาพที่ 4 ต่อไปนี้

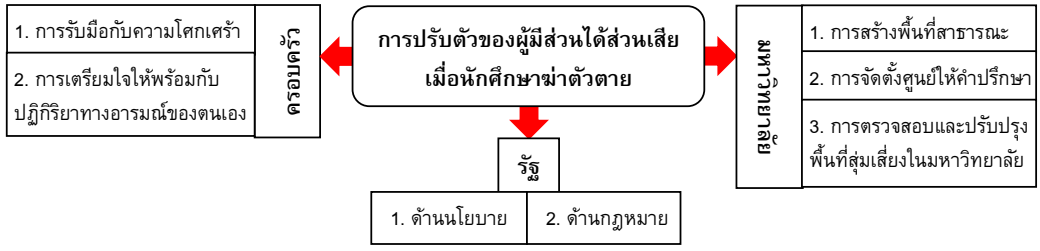

ภาพที่ 4 การปรับตัวของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เมื่อนักศึกษาฆ่าตัวตาย

จากภาพที่ 4 ได้แสดงให้เห็นถึงการปรับตัวของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้ง 3 ตัวแสดง ซึ่งมีวิธีการปรับตัวต่อที่แตกต่างกันตามบทบาทและสถานภาพทางสังคม โดยตัวแสดงแรก คือ ครอบครัว ถือได้ว่าเป็นตัวแสดงที่มีความใกล้ชิดและได้รับผลกระทบเชิงลบมากที่สุด ซึ่งการปรับตัวของครอบครัวภายหลังจากเกิดเหตุการณ์ฆ่าตัวตายส่วนใหญ่ คือ การเยียวยาหรือการจัดการกับผลกระทบของการฆ่าตัวตายที่มีต่อตนเอง เช่น การรับมือกับความโศกเศร้าและการเตรียมใจให้พร้อมกับปฏิกิริยาทางอารมณ์ของตนเองในรูปแบบต่างๆ สอดรับกับผลงานของ Cerel, Jordan และ Duberstein [17] ที่อธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของครอบครัว ภายหลังจากเกิดเหตุการณ์ฆ่าตัวตาย เช่น การดูแลสุขภาพจิตใจของตนเองให้ดีขึ้น การปรับเปลี่ยนวิธีการสื่อสารกับสมาชิกในครอบครัวในการให้กำลังใจ ตลอดจนการเข้าพบจิตแพทย์เพื่อขอรับคำปรึกษา ซึ่งวิธีการต่างๆ เหล่านี้ นับได้ว่าเป็นหนึ่งในวิธีที่ช่วยรักษาและป้องกันไม่ให้สมาชิกในครอบครัวเกิดโรคซึมเศร้าและมีพฤติกรรมพยายามฆ่าตัวตายตามนักศึกษาผู้เสียชีวิตได้ ในขณะที่ตัวแสดงถัดมาอย่าง มหาวิทยาลัย ยังเป็นอีกหนึ่งตัวแสดงที่มีการปรับตัวเมื่อนักศึกษาฆ่าตัวตายอย่างชัดเจนมากที่สุด กล่าวคือ ทันทีที่ปรากฏเหตุการณ์นักศึกษาฆ่าตัวตาย มหาวิทยาลัยจึงได้พยายามผลักดันและขับเคลื่อนนโยบายป้องกันการฆ่าตัวตายของนักศึกษาทั้งในเชิงรุกและเชิงรับอย่างทันที ด้วยวิธีการสร้างพื้นที่สาธารณะให้นักศึกษาได้ทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อการผ่อนคลาย รวมทั้งการจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในรูปแบบต่างๆ และการตรวจสอบและปรับปรุงพื้นที่สุ่มเสี่ยงภายในมหาวิทยาลัย เป็นต้น สอดคล้องกับผลงานของ Rodŕguez และ Huertas [18] ที่นำเสนอเกี่ยวกับบทบาทและความพยายามของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสุขภาพจิตของนักศึกษาแบบองค์รวม โดยปรับปรุงองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางสังคม ตลอดจนกิจกรรมของมหาวิทยาลัยให้ดียิ่งขึ้น ผ่านนโยบายที่ใช้ในการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัย เช่น การจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาและการสร้างกิจกรรมสันทนาการ เป็นต้น ส่วนตัวแสดงสุดท้าย คือ รัฐ ซึ่งในมุมมองของรัฐนั้น มองว่านักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของประชากรทั้งหมดของประเทศ ดังนั้นการจัดการกับปัญหาการฆ่าตัวตายจึงไม่สามารถแก้ไขเพื่อกลุ่มนักศึกษาได้เพียงกลุ่มเดียว แต่ต้องสามารถนำมาใช้ในการจัดการกับปัญหาการฆ่าตัวตายของประชากรในภาพรวมทั้งหมดของประเทศได้ เพราะฉะนั้น การปรับตัวของรัฐเมื่อนักศึกษาฆ่าตัวตาย คือ การดำเนินงานผ่านการแสดงออกเชิงนโยบายและกฎหมาย ซึ่งสอดรับกับผลงานของ Westefeld, Whitchard และ Range [19] ที่อธิบายถึงแนวโน้มและบทบาทของภาครัฐกับมหาวิทยาลัยในการจัดการกับปัญหาการฆ่าตัวตายของนักศึกษา โดยใช้นโยบายและกฎหมายของประเทศ รวมทั้งกฎระเบียบของมหาวิทยาลัยเป็นเครื่องมือในการกำหนดพฤติกรรมของนักศึกษา

ทั้งนี้ การศึกษาปรากฏการณ์ฆ่าตัวตายด้วยแนวคิดของ Durkheim ในมุมมองของสังคมวิทยาโดยใช้หนังสือพิมพ์เป็นฐานในการศึกษาได้สะท้อนให้เห็นถึงแง่มุมบางประการของสังคมเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายของนักศึกษาในตลอดระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ปัญหาความรัก” ซึ่งกลายเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้นักศึกษาฆ่าตัวตาย ดังนั้นเพื่อมุ่งแสวงหาทางออกร่วมกัน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายจึงควรประกอบสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับปัญหาความรักในวัยรุ่นที่ถูกต้อง โดยนำข้อดีจากวัฒนธรรมตะวันตก อย่างเช่น การพูดคุยประเด็นเพศศึกษาและความรักอย่างเปิดเผย มาผสมผสานกับจริยธรรมที่ดีของสังคมไทยและกระจายองค์ความรู้อย่างถูกวิธี ย่อมจะสามารถสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีและปลอดภัยให้กับกลุ่มนักศึกษาได้ นอกจากนี้ภายใต้การปรับตัวและการแก้ไขปัญหาอย่างหลากหลายวิธีที่ได้กล่าวมาข้างต้น ยังได้แสดงให้เห็นถึงสถานภาพและบทบาททางสังคมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่แตกต่างกันอีกด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวแสดงอันเป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกเพิ่มเติมเพื่อให้ข้อมูลของการศึกษานี้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

2. เนื่องจากประเด็นการฆ่าตัวตายเป็นปัญหาทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับสหสาขาวิชา ดังนั้นผู้ที่สนใจศึกษาต่อยอดจากการศึกษานี้ จึงควรศึกษาประเด็นการฆ่าตัวตายในมุมมองสาธารณสุข การแพทย์ เศรษฐศาสตร์ จิตวิทยา นโยบายสาธารณะและการสื่อสาร เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

[1] World Health Organization. (2017). *Suicide Data*. Retrieved January 2, 2018, from http://www.who.int/mental_health/suicide-prevention

[2] กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2560). *รายงานจำนวนการฆ่าตัวตายของประเทศไทย*. สืบค้นเมื่อ 30 ธันวาคม 2560, จาก https://www.dmh.go.th/report/suicide

[3] สายล่อฟ้า. (2559, 1 มีนาคม). สังคมอันตรายฆ่าตัวตายที่ 3 ของโลก. *ไทยรัฐ*. สืบค้นเมื่อ 30 ธันวาคม 2560, จาก https://www.thairath.co.th/content/583918

[4] ปาณิภา สุขสม. (2558, กันยายน-ธันวาคม). แนวคิดทางสังคมวิทยากับการศึกษาอาชญากรรม. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*. 4(3): 309-322.

[5] สิริวัฒน์ ศรีเครือดง. (2559, กันยายน-ธันวาคม). พุทธจิตวิทยาบูรณาการ: แนวคิดและการสร้างตัวแบบเพื่อลดอัตราการฆ่าตัวตายของวัยรุ่นในสังคมสังคมไทย. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*. 5(3): 15-27.

[6] พันธุ์วิภา เหมือนเพชร. (2554). *แบบอย่างการฆ่าตัวตายจากหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

[7] Durkheim, Emile. (1951). *Suicide: a Study in Sociology*. Glencoe: The Free Press.

[8] รตพร ปัทมเจริญ. (2552, กรกฎาคม-ธันวาคม). การฆ่าตัวตาย: ปรากฏการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรม. *วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 5(2): 7-24.

[9] วรรณโชค ไชยสะอาด. (2560, 29 เมษายน). อย่าให้รักทำลาย-รับฟังด้วยหัวใจ หนทางลดปัญหาฆ่าตัวตาย. *โพสต์ทูเดย์*. สืบค้นเมื่อ 2 มกราคม 2560, จาก https://www.posttoday.com/politic/report/492527

[10] กิติกร มีทรัพย์. (2543, 11 กันยายน). ทบวงฯ เต้นเรียกอธิการฯ ทั่วปท. ถกเครียดลัทธิพิเรน. *มติชน*. หน้า 24.

[11] เทียนฉาย กีระนันทน์. (2541, 31 ตุลาคม). เปิดศูนย์ฮอตไลน์รับปรึกษาปัญหานิสิต. *เดลินิวส์*. หน้า 14.

[12] ประทีป มาร์ติน โกมลมาศ. (2542, 25 พฤศจิกายน). เอแบคล้อมคอกนักศึกษาฆ่าตัวตาย. *เดลินิวส์*. หน้า 14.

[13] วีระเดช คชเสนีย์. (2561). *กรมสุขภาพจิตเร่งป้องกันคนไทยพยายาม "ฆ่าตัวตาย"*. สืบค้นเมื่อ 30 กุมภาพันธ์ 2561, จาก http://thainews.prd.go.th/news/news/TNSOC6102160010052

[14] โกศลวัฒน์ อินทุจันทร์ยง. (2561, 3 มกราคม). เห็นคนฆ่าตัวตายแต่ไม่ห้าม! มีโทษถึงติดคุก. *ไทยรัฐ*. สืบค้นเมื่อ 30 กุมภาพันธ์ 2561, จาก https://www.thairath.co.th/content/1168015

[15] ดนุลดา จามจุรี. (2554, กรกฎาคม-ธันวาคม). ปรากฏการณ์ฆ่าตัวตายในนักเรียน นักศึกษาไทย มุมมองด้านสังคมศาสตร์และการศึกษา. *วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร*. 1(1): 14-28.

[16] Woo, Jong-Min; Okusaga, Olaoluwa; and Postolache, Teodor T. (2012, February). Seasonality of Suicidal Behavior. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 9(2): 531-547.

[17] Cerel, Julie; Jordan, John R.; and Duberstein, Paul R. (2008, February). The Impact of Suicide on the Family. *Crisis The Journal of Crisis Intervention and Suicide Prevention*. 29(1): 38-44.

[18] Fernández, Rodríguez MD.; and Huertas, IB. (2013, January). Suicide Prevention in College Students: A Collaborative Approach. *Interamerican Journal of Psychology*. 47(1): 53-60.

[19] Westefeld, John S.; Whitchard, Kimberly A.; and Range, Lillian M. (1990, July). College and University Student Suicide: Trends and Implications. *The Counseling Psychologist*. 18(3): 464-476.